

Οικονομική κρίση, το περιβάλλον μπορεί να περιμένει;

Στα πλαίσια της Παγκόσμιας ημέρας Περιβάλλοντος στις 5 Ιουνίου 2011, η Μόνιμη Επιτροπή Περιβάλλοντος του ΤΕΕ-Θράκης, εξέδωσε το παρακάτω Δελτίο Τύπου:

Το ερώτημα-δίλημμα αυτό έχει αρχίσει και γίνεται όλο και πιο έντονο και πιεστικό στη συνεχώς όλο και πιο δύσκολη καθημερινότητα που διαμορφώνεται τόσο στον Ελληνικό χώρο όσο και σε διεθνές επίπεδο. Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος στις 5 Ιουνίου, η Μ.Ε. Περιβάλλοντος παραθέτει κάποιες σκέψεις προς διερεύνηση.

Παραδείγματα όπως το χρυσωρυχείο στο Πέραμα, ο αγωγός Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολη ή τα πυρηνικά εργοστάσια που ήδη υπάρχουν αλλά και προβλέπεται να κατασκευαστούν σε γειτονικές χώρες, φέρνουν τον κάθε πολίτη της Θράκης απέναντι στο αρχικό ερώτημα και έτσι διαμορφώνονται απαντήσεις και συνειδήσεις ανάλογα με τα βιώματα και την προσωπικότητα του καθενός.

Η τάση που διαμορφώνεται δυστυχώς φέρνει τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος σε κατάσταση αναμονής μέχρι να μπορέσουμε να «βγούμε» από την κρίση. Μήπως όμως αυτές οι δύο έννοιες δε λειτουργούν ανεξάρτητα αλλά είναι σε μια συνεχή αλληλεπίδραση;

Σύμφωνα με έρευνες το οικολογικό αποτύπωμα, (δηλαδή η αξιοποίηση φυσικών πόρων συν την προκαλούμενη ρύπανση προκειμένου να επιτευχούν τα σημερινά δεδομένα διαβίωσης) των αναπτυγμένων χωρών, όπως της Ελλάδας, έχει φτάσει έως και το πενταπλάσιο της φέρουσας ικανότητάς τους και έχει αυξανόμενες τάσεις. Δηλαδή με απλούς οικονομικούς όρους ξοδεύουμε πενταπλάσια «χρήματα» από αυτά που κερδίζουμε σε ετήσια βάση.

Μια τέτοια στρεβλή ανάπτυξη στη βάση της, δε μπορεί παρά να συμπαρασύρει κάποια χρονική στιγμή και τα οικονομικά μεγέθη των χωρών που βασίζονται σε αυτή. Το φαινόμενο αυτό ανακυκλώνεται μιας και η οικονομική κρίση προκαλεί πανικό και αίσθημα αυτοσυντήρησης στο οποίο δε χωράει η έννοια της διαφύλαξης του περιβάλλοντος.

Το θέμα είναι βέβαια πως η οικονομική κρίση κάνει τον κύκλο της και περνάει. Ο πλανήτης και η χώρα μας έχει περάσει πολλές φορές από παρόμοιες κρίσεις και το βέβαιο είναι ότι θα περάσει ξανά. Από την άλλη οι περιβαλλοντικές κρίσεις έχουν ένα σημαντικό χαρακτηριστικό: παρουσιάζουν μεγάλη διάρκεια για την αποκατάστασή τους. Ο χρόνος διάρκειας μιας περιβαλλοντικής κρίσης είναι μακροοικονομικός.

Στον αντίποδα υπάρχει η πρόταση του μοντέλου της αιφόρου ανάπτυξης. Η νέα περιβαλλοντική οικονομία που έχει εδώ και καιρό αρχίσει να διαμορφώνεται στην Ευρώπη και την Αμερική μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να αποτελέσει μία διέξοδο από την κρίση. Ακόμα και εάν δεν δώσει άμεσες λύσεις, είναι βέβαιο ότι θα συμβάλει στη δημιουργία ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που θα διασφαλίσει μακροπρόθεσμα οικονομική σταθερότητα και νέες θέσεις εργασίας.

Στην Ελλάδα βέβαια, η αιφόρος ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος μοιάζει να εξαντλείται σε ομιλίες για το περιβάλλον και βαρύνδουπους τίτλους κάθε φορά που ικανοποιείται το κοινό αίσθημα, ενώ ένα από τα βασικά εργαλεία ελέγχου και προστασίας, ο θεσμός της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, μοιάζει να έχει γίνει προκειμένου να προστεθεί ένα ακόμα γραφειοκρατικό γρανάτζι στην αδειοδότηση νέων δραστηριοτήτων και να υπάρχει ένας ασαφής παράγοντας επιλογής από το κράτος, των δραστηριοτήτων που θα αδειοδοτηθούν.

Δεν είναι το περιβάλλον ένα πράσινο ταμείο. Δράσεις μπορούν να γίνουν αλλά πρέπει να μελετήσουμε ουσιαστικά το πως. Δεν είναι δυνατό σήμερα να βγαίνουν οριζόντιες απαγορευτικές διατάξεις για την μικροδιοκτική και από την άλλη έργα κολοσσιαία να παρακάμπτουν οποιαδήποτε διαδικασία και νομοθεσία. Υπάρχει κατάφορη ανισοσταθμία στη συμπεριφορά. Έργα φαραωνικά με σημαντική επίδραση ακόμη και πλήρη μεταβολή δεδομένων θα τακτοποιούνται σε μία νύχτα , ενώ ένα ποιμνιοστάσιο θα ταλαιπωρείται μήνες. Η αειφόρος ανάπτυξη, ο έμπρακτος σεβασμός στο περιβάλλον (φυσικό, πολιτιστικό, ιστορικό, ανθρωπογενές) και η τήρηση των νόμων από κάθε πολίτη αλλά παράλληλα και από τη συντεταγμένη πολιτεία φαίνεται να είναι ένας αργός, επίπονος αλλά ασφαλής τρόπος διεξόδου από την οικονομική κρίση τώρα, αλλά και από κρίσεις άλλου είδους αργότερα, π.χ. πολιτιστικές .

Η στροφή της ενεργειακής πολιτικής της Ιαπωνίας μετά το πυρηνικό ατύχημα στις ανανεώσιμες πηγές, όπως δήλωσε ο πρωθυπουργός της, ας γίνει παράδειγμα προς μίμηση σε μια γενικότερη στροφή συνηθειών και αντιμετώπισης του περιβάλλοντος και ας γίνει κατανοητό ότι το περιβάλλον δε μπορεί να έπεται και να περιμένει, αλλά μπορεί να γίνει ο οδηγός.

Αγγελίδης Αντώνιος, Επιμελητής, Εξουζίδης Στέφανος, Αν. Επιμελητής, Αμοιρίδης Μιχάλης, Βαΐτσης Τριαντάφυλλος,
Γρηγορόπουλος Νικόλαος, Διαμαντής Βασίλειος, Ντάφος Βασίλειος. Συντονιστής εκ μέρους της Δ.Ε.:
Κωνσταντίνος Δέλκος